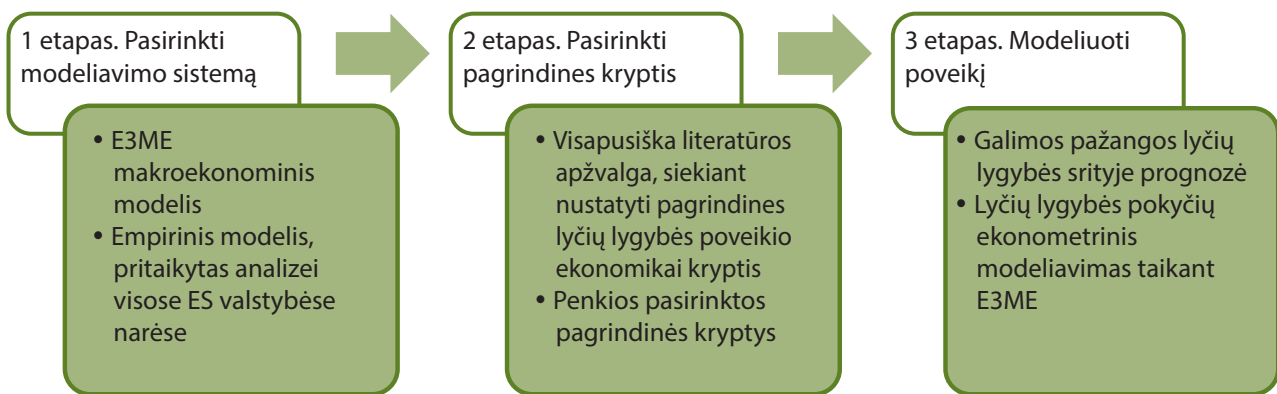

Lyčių lygybės ekonominės naudos tyrimas Europos Sąjungoje yra išskirtinis. Tai pirmas toks lyčių lygybės ekonominės naudos tyrimas, kuriame taikomas patikimas ekonometrinis modelis keliose daugialypėse politikos srityse, kaip antai išsilavinimas, aktyvumas darbo rinkoje ir darbo užmokestis. Be to, jame įvertinami demografiniai tokios

pažangos padariniai. Iki šiol nebuvo tyrimo, kuriame būtų mėginta atlikti tokio plataus lygybės poveikio Europos Sąjungoje ekonometrinį modeliavimą.

Šio tyrimo metodika pagrįsta trimis pagrindiniais etapais, kaip parodyta 1 paveikslėlyje.

1 pav. Pagrindiniai metodiniai etapai

1 etapas. Makroekonominio modeliavimo sistemos pasirinkimas

Šiame tyrime pažangos lyčių lygybės srityje ekonominiam poveikiui įvertinti naudojamas E3ME makroekonominis modelis. E3ME yra empirinis makroekonominis modelis, konkrečiai pritaikytas modeliuoti rezultatus ES ir

valstybių narių lygmenimis. Modelis tiksliai atspindi darbo rinką ir apima sąveiką sektorių ir nacionaliniu lygmenimis.

Pagrindiniai E3ME modeliavimo sistemos bruožai ir trūkumai apibendrinti toliau pateikiamame 2 paveikslėlyje.

2 pav. E3ME modeliavimo sistema

Modelio ypatybės	E3ME makroekonominis modelis	Modelio trūkumai
➔ Modelis pagrįstas empirine duomenų analize, o ne teorinėmis prielaidomis ➔ Išsami ES darbo rinkos aprėptis (aktyvumo lygis, užimtumas, darbo užmokestis) ➔ Tikslus poveikio sektorių ir nacionaliniu lygmenimis modeliavimas ➔ Tikslus politikos poveikio modeliavimas, įskaitant ekonominius koeficientus, kad būtų apimtas ir netiesioginis politikos poveikis	E3ME yra pasaulio ekonomikos makroekonominis modelis, taikomas kiekvienai valstybei narei atskirai. Šis modelis yra plačiai naudojamas ES kontekste; pavyzdžiui, jis naudojamas metinėse Europos profesinio mokymo plėtros centro (Cedefop) įgūdžių prognozėse.	➔ Modelis nepakankamai išsamus (dėmesys sutelktas į poveikį makroekonominio lygmeniu) ➔ Pastebimas tam tikras darbo rinkos santykių supaprastinimas ➔ Pasikliaunama tradiciniais ekonomikos rodikliais (t. y. BVP), kurie neatspindi visų lyčių lygybės poveikio aspektų ➔ Vertinami tik visose ES valstybėse narėse suderinti ir per ilgą istorinį laikotarpį sukaupti duomenys

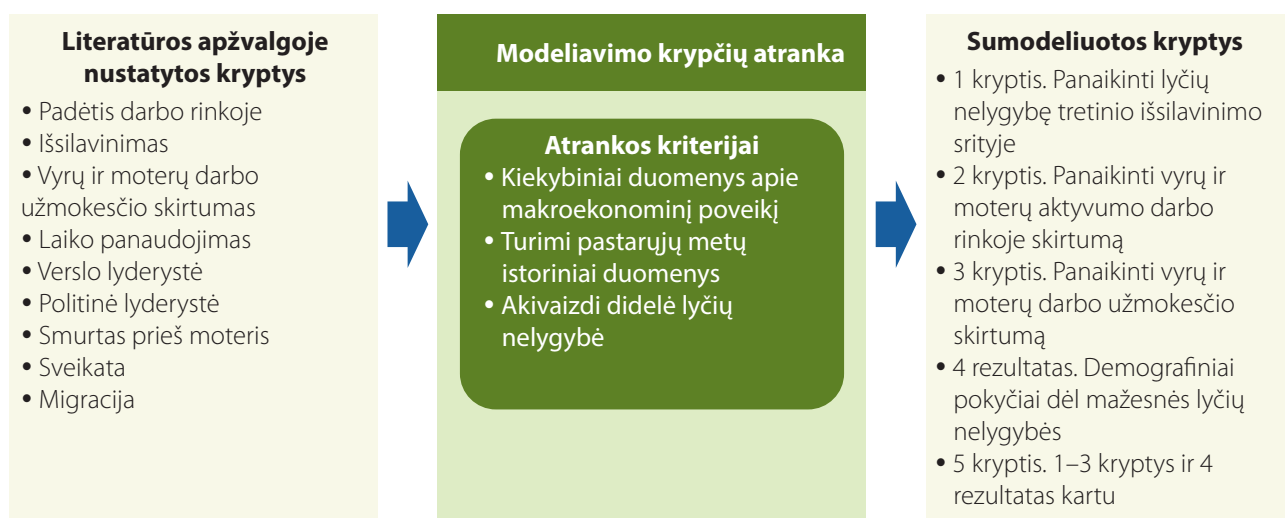

2 etapas. Lyčių lygybės poveikio ekonomikai kryptių pasirinkimas

Išsamioje literatūros apžvalgoje nustatytos lyčių lygybės teigiamo poveikio ekonomikai galimos kryptys ir (arba) rezultatai¹. Vėliau su nepriklausomų ekspertų forumu aptartas socialinis-ekonominis lyčių lygybės poveikis,

siekiant nustatyti, kokį poveikį būtų galima modeliuoti makroekonominio lygmeniu. Kaip parodyta 3 paveikslėlyje, pagal tris pagrindinius kriterijus pasirinktos keturios kryptys ir vienas rezultatas.

3 pav. Krypties pasirinkimas

3 etapas. Kryptių ekonominio poveikio modeliavimas

Pirmasis žingsnis buvo parengti prognozę, susijusią su galimu lyčių lygybės didinimu tokiose srityse kaip aktyvumas darbo rinkoje, išsilavinimo siekimas ir darbo užmokestis. Be to, parengta tokios pažangos nulemtų demografinių pokyčių prognozė, suteikianti duomenų, kuriais patvirtinama, kad didesnė lyčių lygybė skatina gimstamumo lygio augimą.

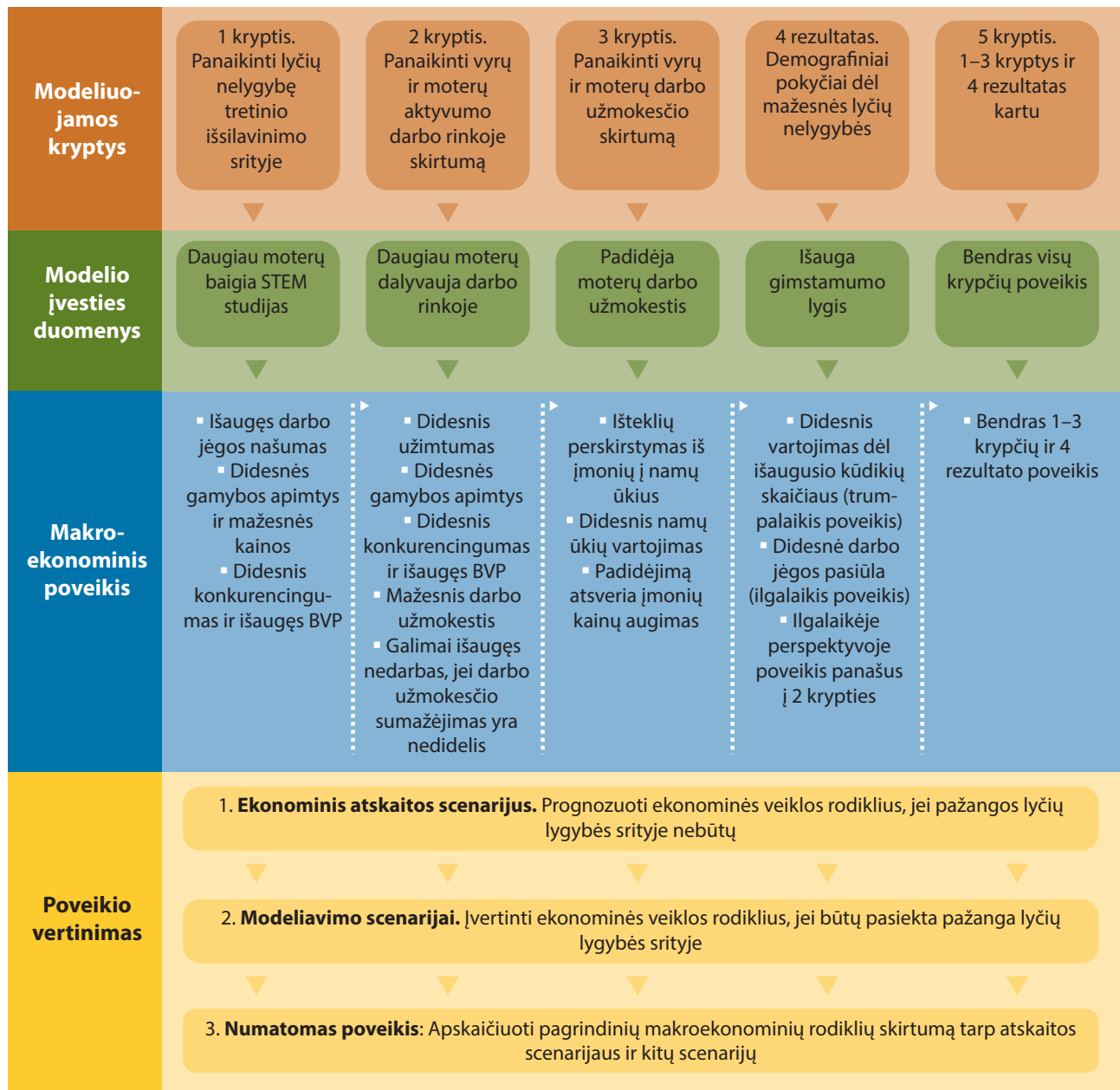
Šios prognozės pagrįstos skirtingų modeliujamų kryptių lyčių lygybės priemonių priėmimo ir įgyvendinimo galimo poveikio išsamia analize. Pagal analizuojamas kryptis nustatomas moterų padėties gerėjimas, palyginti su vyrų padėtimi, nes tos kryptys susijusios su sritimis, kuriose moterų padėtis yra daug prastesnė.

Vėliau šios prognozės buvo įtrauktos į E3ME modelį, siekiant įvertinti platesnį socialinį ir ekonominį lyčių lygybės poveikį BVP, užimtumui ir kitiems svarbiems ekonominiams rodikliams. Prognozės buvo atskirai įtrauktos į kiekvienos krypties ar rezultato aprašą, siekiant įvertinti socialinį ir ekonominį poveikį pagal kiekvieną atskirą kryptį ir išvengti dvigubo skaičiavimo. Be to, buvo modeliuojamas bendras 1–3 kryptių ir 4 rezultato poveikis, siekiant pateikti išsamų visų kryptių ekonominio poveikio įvertį ir išnagrinėti jų galimą sąveiką.

Poveikis įvertintas palyginant būsimus ekonominius veiklos rodiklius, pagrįstus tęstinėmis istorinėmis tendencijomis (atskaitos scenarijus), su scenarijais, pagal kuriuos būtų padaryta pažanga lyčių lygybės srityje. Vertinimo metodas išsamiau aprašytas 4 paveikslėlyje.

¹ Sąvoka „kryptis“ reiškia lyčių nelygybę tam tikroje srityje, kai teorinėje literatūroje buvo nustatyta bent teorinė tokios nelygybės sąsaja su makroekonominiais rodikliais. Sąvoka „rezultatas“ reiškia galimus lyčių lygybės padarinius (pvz., gimstamumo pokytį), kurie gali turėti įtakos ekonomikos rodikliams.

4 pav. Lyčių lygybės makroekonominio poveikio modeliavimo metodas

Apie tyrimą

Lyčių lygybės ekonominės naudos tyrimas ES kontekste yra išskirtinis. Tai pirmas toks tyrimas, kuriame taikomas patikimas ekonometrinis modelis, siekiant įvertinti įvairių lyčių lygybės makroekonominę naudą keliose plačiose srityse, tokiose kaip išsilavinimas, aktyvumas darbo rinkoje ir darbo užmokestis.

Bendri tyrimo rezultatai rodo, kad pažanga lyčių lygybės srityje lemtų:

- 6,3–10,5 mln. naujų darbo vietų iki 2050 m. (apie 70 proc. tų darbo vietų tektų moterims);
- vis didesnę teigiamą poveikį BVP;
- beveik 10 proc. BVP prieaugį vienam gyventojui 2050 m.

Siekiant įvertinti pažangos lyčių lygybės srityje ekonominį poveikį, tyrime taikytas E3ME makroekonominis modelis. E3ME yra empirinis makroekonominis modelis, skirtas konkrečiai modeliuoti veiklos rezultatus ES ir valstybių narių lygmeniu.

Atlikus Lyčių lygybės ekonominės naudos ES tyrimą, parengtos devynios publikacijos:

1. Literatūros apžvalga „Turimi duomenys apie socialinę ir ekonominę lyčių lygybės naudą ir metodiniai principai“ (*Literature review: existing evidence on the social and economic benefits of gender equality and methodological approaches*).
2. ES ir ES valstybių narių apžvalgos (*EU and EU Member State overviews*).
3. Ataskaita apie empirinį modelio taikymą (*Report on the empirical application of the model*).
4. Informacinis pranešimas apie teorinę sistemą ir modelį „Kaip buvo gauti duomenys“ (*How the evidence was produced: briefing paper on the theoretical framework and model*).
- 5. Informacijos suvestinė apie teorinę sistemą ir modelį „Kaip buvo gauti duomenys“.**
6. Informacinis pranešimas „Lyčių lygybės ekonominis poveikis ES politikos kontekste“.
7. Informacinis pranešimas „Lyčių lygybės ekonominis poveikis“.
8. Informacinis pranešimas „Kaip lyčių lygybė įgyjant STEM kryptį išsilavinimą skatina ekonomikos augimą“.
9. Informacinis pranešimas „Kaip vyrų ir moterų aktyvumo darbo rinkoje ir darbo užmokesčio skirtumų mažinimas skatina ekonomikos augimą“.

Visas publikacijas, išsamius tyrimų rezultatus ir metodiką galima rasti EIGE interneto svetainėje.

Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) yra ES žinių centras lyčių lygybės klausimais. EIGE padeda politikos formuotojams ir visoms atitinkamoms institucijoms siekti, kad moterų ir vyrų lygybė taptų realybe visiems europiečiams, teikdama jiems specialių žinių ir palyginamų bei patikimų duomenų apie lyčių lygybę Europoje.

Išsamesnė informacija

Europos lyčių lygybės institutas (EIGE)

Gedimino pr. 16

LT-01103 Vilnius

LIETUVA

+370 52157444

E. paštas: eige.sec@eige.europa.eu

<http://eige.europa.eu>

<http://www.twitter.com/eurogender>

<http://www.facebook.com/eige.europa.eu>

<http://www.youtube.com/eurogender>

<http://eurogender.eige.europa.eu/>

Leidinių biuras

ISBN 978-92-9493-972-2
doi:10.2839/2683